

COMMISSIE VOOR WELSTAND EN MONUMENTEN ROTTERDAM

Adres: Nabij Hazelaarweg 2
Dossiernummer: OMV.21.03.00262
Betreft: A16R Viaduct K30b
Behandeld door: MV (telefonisch bereikbaar op 06-57883528)
Datum: 9 april 2021
Overleg: Naar aanvrager gemaild
Welstandsadvies: Positief onder voorwaarde

Toetsingskader Welstand

Namens de Commissie voor Welstand en Monumenten is deze aanvraag omgevingsvergunning door het secretariaat in mandaat van deze commissie getoetst aan redelijke eisen van welstand, op basis van de Welstandsnota Rotterdam¹. (grondslag: Bouwverordening Rotterdam 2010 artikel 9.7 eerste lid / derde lid en artikel 8 van het reglement van orde)

Omschrijving van het plan

Voorgesteld wordt een nieuw kunstwerk (K 30b) als onderdeel van de ongelijkvloerse kruising van de nieuwe snelweg A16R en de Ankie Verbeek Ohrlaan (AVO).

De AVO-knoop is een belangrijk knooppunt in de nieuwe A16. Lokaal kruisende routes vlechten zich hier op een heldere, continue en gestructureerde manier door het nieuwe tracé heen. Specifiek verbindt de AVO-knoop voornamelijk de nieuwe verbidingsboog, de Ankie Verbeek Ohrlaan, de N209 en een fietsroute tussen de Wilderskade/Schiebroekseweg en de Ankie Verbeek Ohrlaan. Kunstwerk 30b is één van de vier kunstwerken die onderdeel uitmaken van dit knooppunt. De viaducten van dit knooppunt zijn in vormgeving integraal op elkaar afgestemd. De overige viaducten (K30a, K30c & K31ab) van dit knooppunt vallen buiten de scope van deze aanvraag en worden separaat ingediend.

Kunstwerk 30b is een nieuw viaduct ten zuiden van K30a op de plek waar de Ankie Verbeek Ohrlaan kruist met de Bergschenhoekseweg. Het nieuwe kunstwerk bestaat uit twee licht gebogen dekken, elk gelegen op twee laaggefundeerde landhoofden zonder tussenondersteuning.

Het viaduct maakt onderdeel uit van de zogenaamde 'Familie van Kunstwerken'. Deze 'Familie van Kunstwerken' bestaat uit een reeks viaducten, gelegen in de nieuwe A16, die allemaal dezelfde vormgevingsprincipes delen. Deze vormgevingsprincipes zijn door De Groene Boog uitgewerkt in het 'Integraal Plan Vormgeving' (IPV) en omhelzen de vormgeving van o.a. landhoofden en -taludbekleding, brugdekken, tussensteunpunten, keerwanden, randelementen, hekwerken, veiligheidsschermen en geluidsschermen.

Een abstract ruitpatroon wordt zowel tweedimensionaal als driedimensionaal op verschillende materialen toegepast en voorziet daarmee de nieuwe rijksweg A16 van een eigen herkenbare identiteit. Gezien K30a onderdeel uitmaakt van de 'Familie van Kunstwerken' wordt ook hier het ruitpatroon ingezet.

Het zuidelijke landhoofd wordt uitgevoerd met een landhoofdtalud onder 45°. De taludbekleding bestaat uit identieke tegels voorzien van een lichte diagonale knik in het oppervlak. Door de tegels in een vast patroon aan te brengen ontstaat het kenmerkende gefacetteerde ruitpatroon. De schaal van het patroon sluit aan bij de schaal van het patroon zoals dat wordt toegepast op de randelementen.

Het noordelijke landhoofd wordt, afwijkend van de principes uit het IPV, uitgevoerd als keerwand. De voorzetwanden worden conform overige keerwanden geplaatst met een helling van 15 graden naar het landhoofd. De bovenzijde van de voorzetwanden is vlak, de onderzijde is voorzien van het kenmerkende gefacetteerde ruitpatroon van de A16.

De brugdekranden worden afgeschuind onder een hoek van 20 graden en voorzien van prefab betonnen randelementen met een gefacetteerd oppervlak in het A16 ruitpatroon.

De naamgeving van het kunstwerk wordt als bas-reliëf opgenomen in de betonnen randelementen, waarbij de exacte diepte in een later stadium zal worden bepaald. De naamgeving bestaat uit de naam van het kunstwerk, het jaartal van oplevering en de naam van de beheerder.

¹ De Welstandsnota Rotterdam is het gemeentelijke welstandsbeleid waaraan bouwplannen worden getoetst. De nota kan worden geraadpleegd via www.rotterdam.nl/welstand. Daarnaast kan om een nadere toelichting worden gevraagd bij het secretariaat van de Commissie voor Welstand en Monumenten Rotterdam.

Voor beide onderdoorgaande rijrichtingen wordt de naamgeving in het midden van de rijbannen gepositioneerd en zoveel mogelijk op het stramien van de randelementen uitgelijnd. De tekst wordt in verticale richting uitgelijnd met het midden van de onderste helft van de onderste rij ruiten van het rand-element.

De hekwerken volgen de principes zoals vastgelegd in het IPV. Het hekwerk bestaat uit stalen stripbalusters met een ronde handregel en is gevuld met een rvs-kabelnet. Het kabelnet is voor minimaal 90% transparant en heeft een staande ruitvorm die aansluit bij het ruitpatroon dat kenmerkend is voor de vormgeving van de nieuwe A16.

De staanders zijn uitgelijnd met het midden van de randelementen t.b.v. een rustig en eenduidig wegbeeld. Ter plaatse van de aanlandingen verloopt het hekwerk geleidelijk in hoogte richting het maaiveld.

De oostzijde van het dek wordt voorzien van een 2 meter hoog geluidsscherm. Het scherm wordt uitgevoerd als een volledig transparant scherm. Het scherm helt onder een hoek van 20 graden naar de omgeving. De staanders van het geluidsscherm zijn uitgelijnd met het midden van de randelementen. De staanders zijn aan de omgevingszijde over de bovenste meter vanuit de top verjongd t.b.v. een ranke beëindiging. Het glas wordt bevestigd tegen de flens die zich aan de wegzijde bevindt en wordt voorzien van een witte zeefdruk ter voorkoming van aanvliegen van vogels. Ook hiervoor wordt het kenmerkende A16 ruitpatroon gehanteerd.

Beleid (Welstandsnota Rotterdam)

Welstandsgebied: Welstandsparagraaf A16R

Welstandsniveau: Bijzonder

Relevante criteria uit de Welstandsparagraaf A16R:

- Rustig Wegbeeld
Het wegbeeld is rustig in vormgeving en plaatsing van de inrichtingselementen om de continuïteit van het landschap te behouden. De overgangen van tunneltoerit naar tunnelmond zijn vloeiend om het rustige wegbeeld te ondersteunen.
- Samenhangend Wegbeeld
Er wordt een samenhangend wegbeeld verkregen door te werken met eenduidige vormkenmerken voor alle objecten (kunstwerken, schermen, verlichting); door eenheid in kleur en materiaal; door het toepassen van gefacetteerde vormen en terugkerende, herkenbare texturen en grafische patronen.
- Familie van Kunstwerken
De kunstwerken gelegen aan de A16R vormen een familie. Randelementen, geluidschermen, hekwerken, steunpunten en taluds volgen de in het EPvE omschreven A16 vormtaal.
- Hekwerken
De vereiste hoge of lage hekwerken en veiligheidsschermen dienen geen harde visuele afscherming te vormen met de omgeving en een open uitstraling te hebben. Bij de beëindiging dient het hekwerk of scherm schuin af te lopen naar het aangrenzende maaiveld.
- Integraal Ontwerp
De inpassingsopgaven voor de snelweg A16R met koppelstukken en aansluitingen moeten als integrale ontwerp-opgaven benaderd worden. Het karakter van de omgeving van de weg is sterk bepalend voor de te maken ontwerpkeuzes.
- Veilige Onderdoorgangen
De onderdoorgangen worden uitgevoerd met een brede vide ter plekke van middenberm van de A16.

Kunstwerk

- *De kunstwerken van de A16R vormen één familie. De kunstwerken voor kruisende wegen (brug, onderdoorgang) volgen de vormgevingsprincipes van A16R, maar de inrichting van de kruisende wegen zelf volgt de indeling en vormgeving volgt van de betreffende weg.*
- *Onderdoorgangen hebben tpv de middenberm een maximaal brede vide. Vides ≥ 2.2 m krijgen een doorvalbeveiliging 'laag hekwerk'. Vides < 2.2 m krijgen van een rooster i.p.v een hekwerk.*
- *Kunstwerk moet slank en geen stapeling zijn; poer steunpunten ondergronds.*
- *Steunpunten (V, ovaal of rond) gelijkvormig; symmetrisch en regelmatig geplaatst.*
- *Kunstwerken dienen in alle richtingen een vloeiend verlopend dek te hebben.*
- *Kunstwerk dient verjongde rand van 20° te hebben.*
- *Zichtbare deel kunstwerken sluit qua vormgeving aan op A16R.*

Grondkering en Geluidschermen

- *De uitvoering van keerwanden draagt bij aan het rustig wegbeeld en, door de groene uitvoering aan omgevingszijde, aan de beperking van de visuele impact.*
- *Geluidschermen zijn hoofdzakelijk begroeid uitgevoerd. Afhankelijk plek en beschikbare ruimte hellen de schermen 5° of 20°, meestal van de weg af, soms geknikt. Transparante schermen komen voor bij de tunnelmonden en op enkele locaties met zicht op stad of landschap.*
- *Grondkeringen dienen onopvallend en begroeid te zijn.*
- *Grondwallen lopen in alle richtingen geleidelijk af en over in geluidschermen.*
- *Geluidscherm heeft vloeiend verloop bij einde, hoogteverschil en overgang.*
- *Transparant scherm is opgebouwd uit horizontale panelen en is niet begroeid.*
- *Schermbij tunnelmonden en kunstwerken is transparant en hellend naar de weg.*

Reactie op de aanvraag omgevingsvergunning

Het plan voor de nieuwbouw van Kunstwerk 30b, een viaduct, is uitgewerkt conform de ontwerprichtlijnen uit het IPV (Integraal Plan Vormgeving). Het IPV is dd. 17-04-2019 door de commissie getoetst aan de criteria van de betreffende welstandsparagraaf. Zij heeft een positieve reactie gegeven op alle daarin uitgewerkte ontwerpprincipes. Het IPV vormt daarmee de basis voor de nader uitgewerkte deelplannen voor de Groene Boog A16R, zoals dit voorstel. Geconstateerd is dat het is uitgewerkt in lijn met ontwerpprincipes uit het IPV en niet strijdig is met de criteria uit de welstandsparagraaf A16R.

De commissie wenst betrokken te blijven bij de beoordeling van die aspecten die pas in de fase na vergunningverlening (werktekenfase) kunnen worden bepaald en stelt daarom de volgende voorwaarde:

Minimaal 6 weken voorafgaand aan de productie dienen mock-ups beschikbaar gesteld te worden ter beoordeling door de commissie. Dit ter controle of de gedetailleerde technische uitwerking in de werktekenfase overeenstemt met de getoonde beelden waarop de commissie haar positieve advies heeft gebaseerd.

De mockups dienen inzicht te verschaffen in de volgende onderdelen:

- a. De randelementen, het gefacetteerde beton met ruitmotief inclusief aansluitingen op de geluidsschermen en veiligheidshelmen
- b. De gefacetteerde betontegels (taludbekleding)

In de mock-ups liggen de volgende aspecten voor ter beoordeling:

De strakheid van beton en ruitstructuur en definitieve positie en breedte van naden tussen verschillende delen en elementen en aansluitingen. De mock-up dient al deze aansluitingen goed in beeld te brengen.

Conclusie

Er is geconstateerd dat dit plan voldoet aan redelijke eisen van welstand. Wel dient nog te worden voldaan aan de hierboven gestelde voorwaarde. Het advies aan het bestuur is daarom 'positief onder voorwaarde'. De aanvrager heeft toegezegd zich aan de gestelde voorwaarde te houden.

Hoogachtend,

De commissie voor Welstand en Monumenten van de gemeente Rotterdam, namens deze,

